

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIERWSZA SEKCJA

SPRAWA MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

(Skarga nr 47268/06)

WYROK

STRASBOURG

7 listopada 2013 r.

Wyrok ten stanie się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w Artykule 44 ust. 2 Konwencji. Wyrok może podlegać korekcie edycyjnej.

W sprawie Matrakas i Inni przeciwko Polsce i Grecji

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Pierwsza Sekcja), zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Isabelle Berro-Lefèvre, *Przewodnicząca*,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyeu,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Julia Laffranque,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Krzysztof Wojtyczek, *sędziowie*

oraz Søren Nielsen, *Kanclerz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 15 października 2013 r.,

wyduje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 47268/06) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej oraz Republice Greckiej wniesionej do Trybunału na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez trzech obywateli polskich, pana Dawida Matrakasa („pierwszy skarżący”), pana Łukasza Mitroudisa („drugi skarżący”) i ich matkę, panią Beatę Kołodziej („trzeci skarżący”, „skarżąca”) w dniu 10 listopada 2006 r. W dniu 19 października 2009 r. adwokat skarżących poinformował Trybunał, że skarżąca zmieniła nazwisko na Beata Mitroudis.

2. Skarżący byli reprezentowani przez pana Z. Cichonia, adwokata praktykującego w Krakowie. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez swojego Przedstawiciela, pana J. Wołosiewicza, a następnie przez panią J. Chrzanowską, z Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Rząd grecki reprezentowany był przez delegatów swego przedstawiciela, panią K. Paraskevopoulou, pana I. Bakopoulous oraz panią Z. Chatzipavlou z Rady Prawnej Państwa.

3. Skarżący podnieśli w szczególności zarzut naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji przez Polskę i Grecję z uwagi na brak właściwej pomocy w postępowaniu dotyczącym dochodzenia alimentów.

4. W dniu 9 września 2011 r. skarga została zakomunikowana Rządowi polskiemu i Rządowi greckiemu.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżący urodzili się w latach 1987, 1992 i 1968. Wszyscy mieszkają w Krakowie.

A. Postępowanie na podstawie Konwencji Nowojorskiej o dochodzenie alimentów na rzecz pierwszego skarżącego

6. W nieoznaczonym dniu w 1988 r. pierwszy skarżący, reprezentowany przez skarżącą, złożył do Sądu Okręgowego w Krakowie wniosek na podstawie Konwencji Nowojorskiej z dnia 20 czerwca 1956 r. o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą („Konwencja Nowojorska”) w związku z dochodzeniem alimentów od ojca, P.M., obywatela greckiego. Pierwszy skarżący złożył wniosek o wszczęcie przez władze greckie postępowania sądowego w celu dochodzenia alimentów oraz wykonania decyzji greckich sądów.

7. W dniu 23 marca 1988 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, występując w charakterze Organu przesyłającego zgodnie z Konwencją Nowojorską przekazał wniosek greckiemu Ministerstwu Sprawiedliwości („ministerstwo greckie”), występującemu w charakterze Organu przyjmującego.

8. W dniu 13 lipca 1988 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, że dłużnik został wezwany, lecz się nie stawił, zaś sprawa została przekazana do Departamentu Prawnego Ministerstwa ds. Macedonii i Tracji celem podjęcia dalszych działań.

9. W dniu 5 sierpnia 1989 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z pisemną prośbą o przekazanie informacji dotyczących postępu działań w zakresie dochodzenia alimentów. Wydaje się, iż w odpowiedzi ministerstwo greckie ponownie przesłało wcześniejsze pismo z dnia 13 lipca 1988 r.

10. W dniu 22 stycznia 1990 r., w odpowiedzi na zapytanie Sądu Okręgowego w Krakowie skarżąca poinformowała, że pierwszy skarżący nie otrzymał od dłużnika żadnych alimentów.

11. W dniu 29 stycznia 1990 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych z prośbą o interwencję. Ministerstwo zwróciło się z prośbą o pomoc do Ambasady RP w Atenach.

12. W dniu 3 września 1990 r. skarżąca i P.M. zawarli umowę, na mocy której P.M. miał obowiązek płatności alimentów na rzecz pierwszego skarżącego w wysokości 10.000 drachm greckich (29,35 EUR) miesięcznie przez okres dwóch lat.

13. W dniu 1 października 1990 r. skarżąca ponownie poinformowała Sąd Okręgowy w Krakowie, iż nie otrzymała od dłużnika żadnych płatności tytułem alimentów.

14. W dniu 2 listopada 1990 r., na podstawie wniosku złożonego przez pierwszego skarżącego Sąd Okręgowy w Krakowie po raz kolejny zwrócił się do polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych z prośbą o interwencję w postępowaniu.

15. W dniu 19 grudnia 1990 r. ministerstwo greckie powiadomiło Sąd Okręgowy w Krakowie, że skarżąca zatrudniła greckiego prawnika, który miał reprezentować ją w sprawie dotyczącej rozwodu i alimentów. W opinii prawnika istniała możliwość zawarcia porozumienia. W konsekwencji ministerstwo greckie uznało, iż w takiej sytuacji interwencja nie jest wymagana, jednakże w dalszym ciągu miało monitorować sytuację i powiadamiać Sąd Okręgowy w Krakowie o wszelkich nowych zdarzeniach. Skarżąca zakwestionowała twierdzenie Rządu greckiego dotyczące wynajęcia greckiego prawnika.

16. W dniu 19 listopada 1992 r. P.M. potwierdził w obecności notariusza zamiar dokonywania płatności w wysokości 10.000 drachm greckich tytułem miesięcznych alimentów na rzecz pierwszego skarżącego do czasu ukończenia przez niego 18 lat. Ponadto złożył obietnicę wypłaty kwoty 260.000 drachm (763,02 EUR) za okres do dnia 31 grudnia 1992 r. Miesięczne alimenty miały być deponowane na rachunku w Narodowym Banku Grecji. Akt notarialny został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w zakresie obejmującym obowiązek alimentacyjny P.M.

17. W dniu 17 lutego 1993 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, że P.M. uznał swoje zobowiązanie płatności alimentów na rzecz pierwszego skarżącego. W celu dokonania przelewu środków do Polski ministerstwo greckie zwróciło się do Sądu Okręgowego w Krakowie z prośbą o dostarczenie kilku dodatkowych dokumentów, w tym świadectwa urodzenia pierwszego skarżącego oraz zaświadczenia o miejscu zamieszkania.

18. W dniu 15 listopada 1993 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał ministerstwu greckiemu żądane dokumenty.

19. Ministerstwo greckie przekazało żądane dokumenty do Departamentu Prawnego Ministerstwa ds. Macedonii i Tracji w dniu 1 grudnia 1993 r. W dniu 24 listopada 1994 r. Departament ten poinformował ministerstwo greckie, iż w dniu 23 listopada 1992 r. dłużnik zdeponował na rachunku bankowym kwotę 260.000 drachm. W tym samym dniu Departament zwrócił się do dłużnika z zapytaniem, czy dokonał dalszych wpłat na rachunek. Dłużnik oświadczył, iż dokonywał uzgodnionych miesięcznych wpłat na rachunek i przedstawił dokumentację potwierdzającą ten fakt.

20. W toku postępowania rozwodowego z powództwa skarżącej przeciwko P.M., w dniu 7 marca 1994 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia wydał zarządzenie tymczasowe przyznające pierwszemu skarżącemu alimenty od P.M.. Sąd zauważył, że miejsce zamieszkania

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

P.M. było nieznane. W dniu 5 stycznia 1995 r. sąd podwyższył kwotę alimentów.

21. W dniach 19 lipca i 28 września 1994 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z pisemną prośbą o przekazanie informacji dotyczących przebiegu postępowania. Na pisma te nie otrzymano odpowiedzi. W dniu 13 maja 1996 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał kolejną prośbę o podanie informacji. Sąd ten ustalił, że w dniu 2 lutego 1995 r. Sąd I instancji w Salonikach wydał wyrok zaoczny rozwiązujący małżeństwo skarżącej z P.M.

22. W dniu 11 lipca 1996 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, że w marcu 1995 r. pierwszy skarżący otrzymał płatność w wysokości 540.000 drachm (1,584.74 EUR). Zgodnie z umową zawartą między stronami kwota ta miała pokryć alimenty należne za okres od dnia 1 października 1990 r. do dnia 31 marca 1995 r.

23. W dniu 19 września 1996 r. Sąd Okręgowy w Krakowie powiadomił skarżącą o piśmie z dnia 11 lipca 1996 r. i zwrócił się z prośbą o przedstawienie uwag. W dniu 31 grudnia 1996 r. skarżąca poinformowała sąd, że kwota 540.000 drachm dotyczyła okresu od 1987 r. do 1990 r. Skarżąca poinformowała także o zamiarze wniesienia powództwa w związku z brakiem płatności alimentów za okres od 1987 r. do 1996 r.

24. W dniu 17 czerwca 1997 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia wydał wyrok zaoczny, podwyższając kwotę alimentów na rzecz pierwszego skarżącego.

25. W dniu 5 maja 1998 r. Sąd Okręgowy w Krakowie ponownie zwrócił się z prośbą o pomoc do ministerstwa greckiego. Sąd poinformował ministerstwo greckie o jedynej płatności dokonanej przez dłużnika w marcu 1995 r. Sąd powiadomił także o trzech wyrokach zaocznych wydanych dotychczas w Polsce, nakazujących P.M. płatność alimentów oraz że na mocy tych wyroków pierwszy skarżący może otrzymać alimenty z Funduszu Alimentacyjnego. W przypadku braku reakcji ze strony dłużnika, skarżąca byłaby zobowiązana złożyć wniosek o stwierdzenie wykonalności polskich wyroków w Grecji na podstawie umowy dwustronnej. Nie otrzymano odpowiedzi władz greckich na to pismo.

26. W dniu 25 czerwca 1999 r. Sąd Okręgowy w Krakowie poinformował skarżącą, iż w celu odzyskania alimentów należnych pierwszemu skarżącemu skarżąca ma obowiązek złożenia do Sądu Rejonowego w Krakowie wniosku o uznanie i stwierdzenie wykonalności w Grecji polskich wyroków zasądzających alimenty, na podstawie Umowy z dnia 24 października 1979 r. między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Grecką o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych („Umowa z 1979 r.”). Pierwszy skarżący złożył taki wniosek w dniu 6 lipca 1999 r.

27. W dniu 16 listopada 1999 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się z prośbą o pomoc do polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

28. W dniu 18 kwietnia 2000 r. polskie Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do ministerstwa greckiego z prośbą o udzielenie pierwszemu skarżącemu pomocy w zakresie uznania i stwierdzenia wykonalności w Grecji wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w dniu 17 czerwca 1997 r.

29. Pismem z dnia 17 lipca 2000 r. ministerstwo greckie poinformowało polskie Ministerstwo Sprawiedliwości o odmowie podjęcia działań w związku z wnioskiem o uznanie i stwierdzenie wykonalności polskiego wyroku. Ministerstwo greckie wyjaśniło, że wniosek nie mógł zostać przyjęty ze względu na postanowienie art. 26 lit. d Umowy z 1979 r., zgodnie z którym, jeżeli według prawa Grecji do osądzenia sprawy wyłącznie właściwy jest sąd grecki, Grecja ma prawo odmowy uznania lub stwierdzenia wykonalności takiego orzeczenia. W konsekwencji ministerstwo greckie odesłało wniosek, wraz z całością akt sprawy, do polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości.

30. W dniu 22 marca 2001 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wystąpił do ministerstwa greckiego na piśmie, odnotowując stanowisko ministerstwa greckiego wyrażone w poprzednim piśmie, zwracając się z prośbą o pilne podjęcie działań w zakresie dochodzenia alimentów na rzecz pierwszego skarżącego zgodnie z Konwencją Nowojorską.

31. W dniu 9 maja 2001 r. ministerstwo greckie odpowiedziało, potwierdzając stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 17 lipca 2000 r. Jednocześnie ministerstwo greckie poinformowało, iż całość akt sprawy odesłano do polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości w dniu 17 lipca 2000 r.

32. W dniu 15 października 2001 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia wydał kolejny wyrok zaoczny, podwyższając kwotę alimentów na rzecz pierwszego skarżącego.

33. W dniu 14 lutego 2002 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o informacje dotyczące przebiegu postępowania oraz możliwości skutecznego dochodzenia alimentów. W dniu 2 lipca 2002 r. ministerstwo greckie odpowiedziało, przesyłając ponownie pismo z dnia 9 maja 2001 r.

34. W dniu 2 sierpnia 2002 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Departamentu Prawa Międzynarodowego polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości („Departament Prawa Międzynarodowego”) z prośbą o doradztwo prawne odnośnie do dalszych kroków niezbędnych celem uzyskania alimentów należnych pierwszemu skarżącemu.

35. W dniu 25 października 2002r. Departament Prawa Międzynarodowego doradził Sądowi Okręgowemu w Krakowie wystąpienie do władz greckich z nowym wnioskiem na podstawie Konwencji Nowojorskiej. Departament Prawa Międzynarodowego zauważył, że ze względu na brak właściwej odpowiedzi ze strony władz greckich, perspektywy skutecznego dochodzenia alimentów na podstawie wniosku

złożonego w 1988 r. są niewielkie. W dalszej kolejności Departament Prawa Międzynarodowego poinformował Sąd Okręgowy w Krakowie, iż zdaje się, że nie ma przeszkód, by pierwszy skarżący złożył wniosek o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego w Krakowie z dnia 15 października 2001 r. bezpośrednio do sądów greckich zgodnie z Konwencją z Lugano z dnia 16 września 1988 r. o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych („Konwencja z Lugano”), pod warunkiem spełnienia warunków określonych tą Konwencją.

36. W dniu 6 stycznia 2004 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze wydał kolejny wyrok zaoczny, ponownie podwyższając kwotę alimentów na rzecz pierwszego skarżącego.

37. W dniu 11 sierpnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał władzom greckim nowy wniosek złożony przez pierwszego skarżącego na podstawie Konwencji Nowojorskiej, z prośbą o wyegzekwowanie alimentów za okres począwszy od kwietnia 1994 r. Tym samym pismem Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do władz greckich z prośbą o uznanie i stwierdzenie wykonalności polskiego orzeczenia z dnia 6 stycznia 2004 r. na podstawie Konwencji z Lugano.

38. W dniu 10 listopada 2004 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, że wniosek dotyczący dochodzenia alimentów na podstawie Konwencji Nowojorskiej nie mógł zostać przyjęty, ponieważ ze względu na postanowienia art. 6 ust. 3 tejże konwencji zastosowanie ma wyłącznie greckie międzynarodowe prawo prywatne. W konsekwencji sąd polski, który wydał wyrok zasądzający alimenty na rzecz pierwszego skarżącego, nie był sądem właściwym, ponieważ w momencie wszczęcia postępowania dłużnik posiadał stałe miejsce zamieszkania w Grecji. Ministerstwo greckie odesłało wniosek wraz z wszelkimi załącznikami.

39. W dniu 6 grudnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Departamentu Prawa Międzynarodowego z prośbą o przedstawienie opinii prawnej w zakresie prawidłowości stanowiska ministerstwa greckiego.

40. W dniu 7 stycznia 2005 r. Departament Prawa Międzynarodowego stwierdził, że stanowisko ministerstwa greckiego jest błędne oraz że Konwencja z Lugano, wiążąca zarówno dla Polski, jak i Grecji, nie umożliwia Grecji powoływania się na wyłączną właściwość sądów greckich jako przeszkodę uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczeń sądów polskich. Stwierdzono także, iż Konwencja z Lugano zastąpiła Umowę z 1979 r. Departament Prawa Międzynarodowego zauważył także, iż być może szybszym rozwiązaniem będzie przesłanie przez pierwszego skarżącego wniosku o uznanie i stwierdzenie wykonalności na podstawie Konwencji z Lugano bezpośrednio do właściwego sądu w Salonikach. Zaproponowano rozwiązanie alternatywne polegające na ponownym przesłaniu wniosku przez Sąd Okręgowy w Krakowie do greckiego Ministerstwa Sprawiedliwości.

41. W dniu 6 maja 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał kolejny wniosek o uznanie i stwierdzenie wykonalności w Grecji orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze z dnia 6 stycznia 2004 r. na podstawie Konwencji z Lugano. Tym samym pismem Sąd Okręgowy w Krakowie przypomniał ministerstwu greckiemu o wniosku złożonym na podstawie Konwencji Nowojorskiej i domagał się dochodzenia alimentów należnych od daty złożenia pierwszego wniosku w 1988 r. Prośba ta pozostała bez odpowiedzi. Z zapytania skierowanego do polskiego urzędu pocztowego wynika, że pismo to zostało doręczone do ministerstwa greckiego w dniu 21 czerwca 2005 r.

42. Tymczasem w dniu 23 sierpnia 2005 r. ministerstwo greckie przesłało akta pierwszego skarżącego do Rady Prawnej Państwa w celu podjęcia działań w związku ze stwierdzeniem wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze z dnia 6 stycznia 2004 r. W dniu 1 września 2005 r. Rada Prawna Państwa przekazała sprawę do Departamentu Prawnego Ministerstwa ds. Macedonii i Tracji.

43. W dniu 22 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie ponownie przesłał pismo do greckiego ministerstwa sprawiedliwości. Nie otrzymano odpowiedzi na to pismo.

44. W dniu 1 marca 2006 r. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie zwrócił się z prośbą o interwencję w sprawie do Ambasady RP w Atenach.

45. W dniu 5 czerwca 2006 r. ministerstwo greckie zwróciło się do Sądu Okręgowego w Krakowie z prośbą o poświadczenie, że P.M. został powiadomiony o wniosku stanowiącym podstawę wszczęcia postępowania zakończonego wydaniem orzeczenia w dniu 6 stycznia 2004 r. Poświadczenie takie było niezbędne, by rozpocząć postępowanie dotyczące uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia na podstawie Konwencji z Lugano

46. W dniu 16 sierpnia 2006 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał ministerstwu greckiemu żądane dokumenty.

47. W 2007 r., w różnych terminach, na wniosek skarżącej Sąd Okręgowy w Krakowie poświadczał, że nie otrzymała ona płatności alimentów należnych pierwszemu skarżącemu. Potwierdzenie takie potrzebne było skarżącej w celu otrzymania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

48. W dniu 26 stycznia 2007 r. władze greckie złożyły do Sądu I instancji w Salonikach wniosek o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia z dnia 6 stycznia 2004 r. Pierwsza rozprawa, wyznaczona na dzień 24 kwietnia 2007 r., została odroczonego do dnia 18 września 2007 r.

49. W dniu 23 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie poprosił ministerstwo greckie o podanie dalszych informacji dotyczących przebiegu postępowania. W dniu 26 lipca 2007 r. ministerstwo greckie poinformowało w odpowiedzi, iż sprawa ma zostać rozpoznana przez Sąd I instancji w Salonikach w dniu 18 września 2007 r.

50. Rozprawa wyznaczona na dzień 18 września 2007 r. została odroczone ze względu na wybory. Na podstawie wniosku złożonego przez władze greckie termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na dzień 14 grudnia 2007 r. Następnie rozprawa została odroczone ze względu polubowne negocjacje pomiędzy stronami.

51. W dniu 28 listopada 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o informacje odnośnie do rezultatów rozprawy.

52. W dniu 9 maja 2008 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, że w dniu 21 marca 2008 r. skarżąca zawarła porozumienie z P.M. Na mocy tego porozumienia P.M. miał wypłacić na rzecz pierwszego skarżącego kwotę 9.700 euro tytułem ostatecznego rozliczenia alimentów zasądzonych przez sąd polski do dnia 18 sierpnia 2005 r. Skarżąca oświadczyła, iż wycofa wniosek o stwierdzenie wykonalności orzeczenia z dnia 6 stycznia 2004 r.

53. W dniu 8 czerwca 2008 r. skarżąca oświadczyła, że P.M. pokrył zadłużenie za okres do roku 2005, lecz nie dokonał płatności za lata 2005 - 2008 oraz nie dokonywał płatności alimentów bieżących.

54. W dniu 14 września 2008 r. skarżąca oświadczyła, iż P.M. zapłacił część zadłużenia za lata 2005 - 2008 (3.000 euro), lecz nie pokrył należnych odsetek.

55. W dniu 16 stycznia 2009 r. skarżąca poinformowała Sąd Okręgowy w Krakowie, że sprawa może zostać zamknięta. W dniu 12 lutego 2009 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zamknął sprawę. Sąd ten poinformował ministerstwo greckie, iż postępowanie w zakresie dochodzenia alimentów na podstawie Konwencji Nowojorskiej zostało zakończone.

B. Postępowanie na mocy ustawy z 2004 r. wszczęte w Polsce przez pierwszego skarżącego

56. W dniu 29 sierpnia 2007 r. pierwszy skarżący złożył skargę, powołując się na ustawę z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki („ustawa z 2004 r.”). Skarżący zarzucił nadmierną długość postępowania w zakresie dochodzenia alimentów wszczętego w 1988 r. przez matkę skarżącego w jego imieniu na podstawie Konwencji Nowojorskiej. Domagał się także odszkodowania w wysokości 10.000 złotych. Skarżący wyjaśnił, że nie miał możliwości dochodzenia alimentów od ojca mimo wydania w Polsce kilku wyroków zasądzających takie alimenty oraz mimo prób interwencji u władz greckich podejmowanych wielokrotnie przez Sąd Okręgowy w Krakowie.

57. W dniu 9 października 2007 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił skargę skarżącego. Sąd przypomniał, że samo wskazanie ogólnej długości postępowania nie stanowi wystarczającej podstawy uznania jej za

nadmierną oraz uznał, że skarżący nie określił w stopniu wystarczającym zaniechań czy opóźnień w działaniach sądu niższej instancji. W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny w Krakowie zauważył, że w zaskarżonym postępowaniu rola Sądu Okręgowego występującego w charakterze Organu przesyłającego na podstawie Konwencji Nowojorskiej ograniczała się wyłącznie do realizacji zadań o charakterze technicznym i organizacyjnym, które to zadania Sąd Okręgowy wypełnił w sposób należyty.

C. Postępowanie o dochodzenie alimentów należnych drugiemu skarżącemu

58. W dniu 6 stycznia 2004 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze uznał obywatela greckiego, Y.M., ojcem drugiego skarżącego i nakazał płatność miesięcznych alimentów w wysokości 900 złotych.

59. W dniu 26 kwietnia 2005 r. drugi skarżący, reprezentowany przez matkę, złożył do Sądu Okręgowego w Krakowie wniosek o dochodzenie alimentów od Y.M. na podstawie Konwencji Nowojorskiej. Wniosek zawierał prośbę do władz greckich o umożliwienie polubownego załatwienia sprawy lub, alternatywnie, wszczęcie postępowania sądowego w celu dochodzenia alimentów oraz wykonania wyroku, który miałby zostać w tym względzie wydany przez sądy greckie.

60. Pismem z dnia 12 maja 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do skarżącej z prośbą o poprawienie wniosku, w szczególności o załączenie wymaganych dokumentów.

61. W dniu 7 czerwca 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, występując w charakterze Organu przesyłającego na podstawie Konwencji Nowojorskiej przekazał wniosek ministerstwu greckiemu, występującemu w charakterze Organu przyjmującego.

62. W dniu 10 listopada 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o potwierdzenie otrzymania wniosku złożonego przez drugiego skarżącego. Na prośbę tę nie otrzymano odpowiedzi. Z zapytania skierowanego do polskiego urzędu pocztowego wynika, że pismo to zostało doręczone do ministerstwa greckiego w dniu 28 lipca 2005 r.

63. W dniu 10 listopada 2005 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wydał skarżącej zaświadczenie potwierdzające, że nie otrzymała płatności alimentów na rzecz drugiego skarżącego. Zaświadczenie było konieczne w celu złożenia wniosku o przyznanie świadczeń alimentacyjnych z Funduszu Alimentacyjnego.

64. W dniu 1 marca 2006 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się z prośbą o pomoc do Ambasady RP w Atenach. W odpowiedzi, w dniu 17 maja 2006 r. Ambasada RP poinformowała Sąd Okręgowy w Krakowie, że ministerstwo greckie wszczęło postępowanie w zakresie dochodzenia alimentów należnych drugiemu skarżącemu. Ambasada poinformowała

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

także Sąd, iż rozprawa przed Sądem I instancji w Salonikach, zaplanowana pierwotnie na dzień 24 marca 2006 r., została odroczone do dnia 26 maja 2006 r.

65. W dniu 28 sierpnia 2006 r. oraz w dniu 23 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o informację o wyniku rozprawy przed sądem w Salonikach.

66. W dniu 22 stycznia r. oraz 23 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Ambasady RP w Atenach z prośbą o zasięgnięcie u władz greckich informacji odnośnie do przebiegu postępowania.

67. W dniu 18 września 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przekazał akta sprawy drugiego skarżącego do Departamentu Prawa Międzynarodowego wraz z prośbą o udzielenie pomocy.

68. W dniu 16 listopada 2007 r. Departament Prawa Międzynarodowego odesłał akta sprawy do Sądu Okręgowego w Krakowie z informacją, że drugi skarżący powinien zwrócić się bezpośrednio do władz greckich z wnioskiem o wydanie kopii postanowienia, które prawdopodobnie zostało wydane w jego sprawie przez sąd grecki. W dniu 29 listopada 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał skarżącej pismo Departamentu Prawa Międzynarodowego.

69. W dniu 4 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o informacje w zakresie ewentualnych dalszych działań podjętych w celu dochodzenia alimentów. Sąd ponownie przesłał kopię pierwotnego wniosku dotyczącego dochodzenia alimentów od Y.M. i zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o pomoc, jako że Y.M. nie płacił alimentów należnych drugiemu skarżącemu od roku 1995. W tym samym dniu Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Ambasady RP w Atenach z prośbą o interwencję w sprawie.

70. W dniu 20 maja 2008 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie o przesłaniu Sądowi orzeczenia Sądu I instancji w Salonikach z dnia 23 kwietnia 2007 r. (zob. paragraf 97 poniżej). Ponadto zwróciło się do Sądu Okręgowego w Krakowie z prośbą o podanie dodatkowych informacji dotyczących majątku pozwanego w związku z wykonaniem orzeczenia w Grecji. W odpowiedzi na pismo ministerstwa greckiego Sąd Okręgowy w Krakowie poinformował, że orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji w Salonikach wydane w sprawie skarżącej w dniu 23 kwietnia 2007 r. nie dotyczyło płatności alimentów na rzecz drugiego skarżącego. W związku z powyższym Sąd zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o podjęcie działań w celu dochodzenia alimentów należnych drugiemu skarżącemu od Y.M.

71. W odpowiedzi z dnia 26 czerwca 2008 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie, iż polski wyrok nakazujący Y.M. płatność alimentów na rzecz drugiego skarżącego był wyrokiem zaocznym, wydanym pod nieobecność Y.M. W konsekwencji ministerstwo greckie zwróciło się do Sądu Okręgowego w Krakowie z prośbą o

przedstawienie dokumentów potwierdzających, iż prawa Y.M. jako pozwanego były respektowane w postępowaniu przed sądami polskimi, zgodnie z wymogiem artykułu 23 lit. b Umowy z 1979 r. W dniu 4 lipca 2008 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał ministerstwu greckiemu żądane dokumenty.

72. W dniu 1 września 2008 r. ministerstwo greckie przekazało sprawę do Rady Prawnej Państwa jako władz właściwych do wszczęcia postępowanie zgodnie z Konwencją Nowojorską. W dalszej kolejności sprawa została przekazana do Departamentu Prawnego Ministerstwa ds. Macedonii i Tracji celem podjęcia dalszych działań.

73. W dniu 3 kwietnia 2009 r. ministerstwo greckie, występując w charakterze Organu przyjmującego, złożyło pozew do Sądu I instancji w Salonikach w celu stwierdzenia wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze z dnia 6 stycznia 2004 r.

74. W dniu 11 grudnia 2009 r. Sąd I instancji w Salonikach wydał orzeczenie oddalające powództwo. Sąd uznał, że Ministerstwo nie było uprawnione do złożenia takiego pozwu, ponieważ Konwencja Nowojorska nie miała zastosowania w sprawie. Sąd uznał, że w sprawie zastosowanie ma rozporządzenie Rady nr 44/2001/WE i że, w związku z tym osobą uprawnioną do złożenia pozwu dotyczącego stwierdzenia wykonalności był drugi skarżący. Nie jest jasne, czy Ministerstwo złożyło odwołanie od tego orzeczenia.

75. Tymczasem w dniu 17 kwietnia 2008 r. skarżąca złożyła pozew do Sądu I instancji w Salonikach, wnosząc o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze z dnia 6 stycznia 2004 r. Sąd wydał swoje orzeczenie w dniu 27 maja 2009 r., w którym oddalił powództwo skarżącej. Sąd uznał, że pozwany, Y.M., nie został prawidłowo powiadomiony o postępowaniu toczącym się w Polsce, a zatem nie miał możliwości obrony własnych interesów. Sąd stwierdził, iż Y.M. otrzymał wezwanie do stawienia się na rozprawie wyznaczonej na dzień 14 lipca 2003 r. dopiero w dniu 20 września 2003, t.j. po terminie rozprawy. Skarżąca złożyła apelację.

76. Z dokumentu datowanego na 1 grudnia 2009 r. sporządzonego przez sędziego Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w postępowaniu, które zakończyło się wydaniem przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze orzeczenia w dniu 6 stycznia 2004 r., wynika, iż prawa Y.M. były w pełni respektowane. Sędzia zauważył, iż pozew drugiego skarżącego został złożony w dniu 20 lutego 2003 r. i że pierwsza rozprawa została wyznaczona na dzień 14 lipca 2003 r. Rozprawa ta została odroczone ze względu na fakt niestawienia się Y.M. oraz na fakt, że Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze nie dysponował dowodem doręczenia pozwu pozwanemu. Po powzięciu przez Sąd wiadomości, że Y.M. doręczono pozew w dniu 20 września 2003 r., wyznaczono termin rozprawy na dzień 6 stycznia 2004 r. W tym terminie Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze

rozpoznał sprawę i wydał zaoczny wyrok, który został przetłumaczony i doręczony Y.M. w dniu 21 września 2004 r. Y.M. został pouczony, że ma prawo złożyć sprzeciw względem wyroku wydanego zaocznie w terminie siedmiu dni od daty doręczenia, lecz nie podjął żadnych działań.

77. Rozprawa przed Sądem Apelacyjnym w Salonikach została wyznaczona na dzień 17 maja 2010 r. Została jednakże odroczone w związku z atakiem bombowym, do którego doszło w sądzie w Salonikach na kilka dni przed tym terminem. Kolejna rozprawa, zaplanowana na dzień 8 listopada 2010 r., także została odroczone ze względu na wybory lokalne, które odbywały się w dniach od 3 do 12 listopada 2010 r.

78. W dniu 10 czerwca 2011 r. Sąd Apelacyjny w Salonikach oddalił apelację skarżącej. Sąd uznał orzeczenie sadu niższej instancji, zgodnie z którym prawa Y.M. do uczestnictwa w postępowaniu i obrony własnych interesów nie były respektowane, w związku z czym uznanie takiego orzeczenia byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym.

79. Wydaje się, że skarżąca nie złożyła apelacji do Sądu Kasacyjnego.

80. W dniu 17 kwietnia 2008 r. skarżąca wniosła powództwo także do Sądu I instancji w Salonikach przeciwko Y.M. celem dochodzenia alimentów w imieniu drugiego skarżącego. Postępowanie zostało zawieszono do czasu zakończenia postępowania dotyczącego uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia z dnia 6 stycznia 2004 r.

D. Postępowanie na mocy ustawy z 2004 r. wszczęte w Polsce przez drugiego skarżącego

81. W dniu 18 lipca 2008 r. drugi skarżący, reprezentowany przez matkę, złożył skargę na podstawie ustawy z 2004 r. Drugi skarżący zarzucił nadmierną długość postępowania w zakresie dochodzenia alimentów wszczętego przez skarżącego w dniu 29 kwietnia 2005 r. na podstawie Konwencji Nowojorskiej. Domagał się także odszkodowania w wysokości 10.000 złotych.

82. W dniu 27 sierpnia 2008 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił skargę. Sąd stwierdził, iż drugi skarżący złożył wniosek dotyczący dochodzenia alimentów na podstawie Konwencji Nowojorskiej w dniu 29 kwietnia 2005 r. Sąd zauważył, że pierwotny wniosek był niekompletny i wymagał uzupełnienia przez drugiego skarżącego przed przekazaniem do greckiego ministerstwa sprawiedliwości. Sąd Apelacyjny stwierdził, iż przekazanie dokumentów odbyło się bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd stwierdził także, iż w postępowaniu na podstawie Konwencji Nowojorskiej Sąd Okręgowy w Krakowie występował wyłącznie w charakterze Organu przesyłającego i jako taki nie miał wpływu na sprawność dochodzenia alimentów przez władze greckie. Ponadto Sąd Apelacyjny zauważył, że Sąd Okręgowy, mimo że nie był do tego obowiązany przepisami prawa, wielokrotnie podejmował próby interwencji, przesyłając pisma do władz

greckich i zwracając się o pomoc do Ambasady RP w Atenach. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy nie może ponosić odpowiedzialności za ogólną długość zaskarżonego postępowania i oddalił skargę drugiego skarżącego, jednocześnie odmawiając przyznania zadośćuczynienia.

E. Postępowanie w celu uznania i stwierdzenia wykonalności w Grecji orzeczenia sądu polskiego zasądającego alimenty na rzecz skarżącej

83. W dniu 23 grudnia 2002 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wydał wyrok zaoczny rozwiązujący małżeństwo skarżącej z obywatelem greckim, Y.M. i zasądający alimenty na rzecz skarżącej ze strony Y.M.

84. W dniu 24 lutego 2003 r. skarżąca złożyła do Sądu Okręgowego w Krakowie wniosek dotyczący dochodzenia alimentów od Y.M. na podstawie Konwencji Nowojorskiej. We wniosku zwróciła się do władz greckich z prośbą o umożliwienie polubownego załatwienia sprawy lub, alternatywnie, wszczęcie postępowania sądowego w celu dochodzenia alimentów oraz uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia z dnia 23 grudnia 2002 r.

85. W dniu 24 marca 2003 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do skarżącej z prośbą o skorygowanie wniosku poprzez załączenie wymaganych dokumentów. W dniu 18 sierpnia 2003 r. Sąd przekazał wniosek do ministerstwa greckiego.

86. W dniu 25 listopada 2003 r. Ministerstwo Sprawiedliwości przesłało wniosek skarżącej do Sądu I instancji w Salonikach w celu podjęcia działań w zakresie wykonania dochodzenia alimentów należnych od Y.M. Próby wezwania Y.M. okazały się bezskuteczne. W dniu 9 lutego 2004 r. ministerstwo greckie przekazało akta sprawy do Radej Prawnej Państwa z zamiarem wszczęcia postępowania egzekucyjnego zgodnie z Konwencją Nowojorską. Następnie sprawa została przekazana do Departamentu Prawnego Ministerstwa ds. Macedonii i Tracji celem podjęcia dalszych działań.

87. Tymczasem w dniu 7 lutego 2004 r. skarżąca zawarła związek małżeński z S.K. W opinii Rządu polskiego, zgodnie z art. 60 § 3 polskiego kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w konsekwencji tego aktu wygasł spoczywający na Y.M. obowiązek wypłaty alimentów na rzecz skarżącej. Skarżąca zakwestionowała to oświadczenie Rządu polskiego.

88. W dniu 23 kwietnia 2004 r. ministerstwo greckie zwróciło się do Sądu Okręgowego w Krakowie z prośbą o przekazanie dowodu, iż Y.M. doręczono wezwanie dotyczące postępowania przed Sądem Okręgowym w Krakowie.

89. W dniu 10 sierpnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Krakowie przesłał żądany dokument do ministerstwa greckiego, zauważając jednocześnie, że

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

był on przesłany wcześniej, w dniu 18 sierpnia 2003 r., wraz z pierwotnym wnioskiem dotyczącym dochodzenia alimentów

90. W dniu 20 października 2004 r. władze greckie złożyły pozew przeciwko Y.M. do Sądu I instancji w Salonikach w celu uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 grudnia 2002 r.

91. W dniu 24 stycznia 2005 r. Sąd I instancji w Salonikach postanowił odroczyć rozprawę celem sprawdzenia, czy sprawa nie była przedmiotem innego ostatecznego orzeczenia dotyczącego tych samych stron.

92. W dniach: 10 marca 2005 r., 30 sierpnia 2005 i 12 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwracał się do ministerstwa greckiego z prośbą o informacje dotyczące przebiegu postępowania. Wydaje się, że na zapytania te nie otrzymano odpowiedzi.

93. W dniu 12 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się z prośbą o pomoc do Ambasady RP w Atenach.

94. Wyznaczona na 24 marca 2006 r. rozprawa przed Sądem I instancji w Salonikach została odroczone. Rozprawa odbyła się w dniu 26 maja 2006 r. W dniu 23 lipca 2006 r. Sąd zadecydował o odroczeniu rozprawy z tych samych przyczyn, co uprzednio (zob. paragraf 91 powyżej). Kolejna rozprawa, wyznaczona na dzień 20 lutego 2007 r., została odroczone. Rozprawa odbyła się w dniu 9 marca 2007 r. W toku postępowania władze greckie dwukrotnie składały do Sądu I instancji w Salonikach wniosek o wyznaczenie terminu rozprawy.

95. W dniu 4 lipca 2006 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z prośbą o informacje odnośnie do wyniku rozstrzygnięcia rozprawy przed sądem w Salonikach. Ze względu na brak odpowiedzi na ten wniosek w dniu 8 stycznia 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Ambasady RP w Atenach z prośbą o zasięgnięcie u władz greckich informacji w zakresie wyniku postępowania.

96. W dniu 12 lutego 2007 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie o przebiegu sprawy.

97. W dniu 23 kwietnia 2007 r. Sąd I instancji w Salonikach wydał orzeczenie, w którym stwierdził wykonalność w Grecji wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie rozwiązującego małżeństwo z dnia 23 grudnia 2002 r. W dniu 4 lipca 2007 r. ministerstwo greckie przesłało kopię tegoż orzeczenia do Sądu Okręgowego w Krakowie.

98. W dniu 14 września 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o doradztwo prawne odnośnie do dalszych kroków niezbędnych celem dochodzenia alimentów należnych skarżącej. W dniu 16 listopada 2007 r. polskie ministerstwo zasugerowało dalszą współpracę z ministerstwem greckim i podkreśliło, że Sąd Okręgowy pełni wyłącznie rolę Organu przesyłającego.

99. W dniu 29 listopada 2007 r. Sąd Okręgowy w Krakowie poinformował skarżącą, że powinna powierzyć prowadzenie postępowania

egzekucyjnego w Grecji prawnikowi greckiemu. Sąd poinformował także skarżącą, iż postępowanie w jej sprawie zostanie czasowo zawieszono do czasu zakończenia postępowania egzekucyjnego w Grecji.

100. W dniu 18 kwietnia 2008 r. Y.M. doręczono kopię orzeczenia z dnia 23 kwietnia 2007 r. wraz z nakazem płatności kwoty 36.332,96 euro.

101. W dniu 20 maja 2008 r. ministerstwo greckie zwróciło się do polskiego ministerstwa z prośbą o podanie informacji dotyczących majątku Y.M. w Grecji. W odpowiedzi skarżąca podała, że majątek Y.M. obejmuje trzy tawerny w miejscowości Chalastra i Salonikach, dom w Chalastra, mieszkanie w Salonikach oraz kilka samochodów i motocykli.

102. W dniu 12 czerwca 2008 r. ministerstwo greckie poinformowało Sąd Okręgowy w Krakowie o wszczęciu postępowania przeciwko Y.M. na podstawie wyroku Sądu I instancji w Salonikach z dnia 23 kwietnia 2007 r. oraz że część majątku Y.M. zostanie przejęta i zlicytowana.

103. Następnie zorganizowano trzy licytacje w celu sprzedaży dwóch mieszkań Y.M. w Salonikach (w dniach: 17 września 2008 r., 14 stycznia 2009 r. i 25 lutego 2009 r.). Czynności te okazały się bezskuteczne ze względu na brak oferentów.

104. W dniu 3 kwietnia 2009 r. władze greckie zwróciły się do Sądu I instancji w Salonikach z wnioskiem o ustalenie niższej ceny obu mieszkań, celem ułatwienia licytacji. W dniu 15 lipca 2009 r. Sąd uwzględnił wniosek w części i określił cenę mieszkań odpowiednio na 48.000 euro i 44.000 euro. Dwie kolejne licytacje, przeprowadzone w dniach 1 i 16 września 2009 r. również okazały się bezskuteczne ze względu na brak oferentów.

105. W dniu 14 lutego 2011 r. władze greckie złożyły do Sądu I instancji w Salonikach wniosek o zezwolenie na sprzedaż dwóch mieszkań Y.M. z wolnej ręki.

106. W dniu 30 kwietnia 2012 r. Sąd oddalił wniosek, wyjaśniając, że ze względu na okoliczności sprawy kodeks cywilny nie dopuszcza sprzedaży z wolnej ręki.

107. W międzyczasie, w dniu 18 października 2010 r., skarżąca złożyła kolejny wniosek dotyczący dochodzenia alimentów. Został on przesłany do ministerstwa greckiego w dniu 2 grudnia 2010 r. Termin pierwszej rozprawy wyznaczono na 11 lutego 2011 r.

108. W dniu 15 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do ministerstwa greckiego z zapytaniem o szanse skutecznego dochodzenia alimentów należnych od Y.M. Ministerstwo greckie nie udzieliło odpowiedzi.

II. WŁAŚCIWE PRAWO MIĘDZYKRAJOWE, EUROPEJSKIE I KRAJOWE

A. Konwencja Nowojorska o Dochodzeniu Roszczeń Alimentacyjnych za Granicą

109. Konwencja o Dochodzeniu Roszczeń Alimentacyjnych za Granicą została przyjęta i otwarta do podpisu w dniu 20 czerwca 1956 r. podczas Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie Obowiązków Alimentacyjnych. Polska i Grecja ratyfikowały Konwencję Nowojorską odpowiednio w dniu 13 października 1960 r. i w dniu 1 listopada 1965 r.

110. Właściwe przepisy Konwencji Nowojorskiej stanowią, co następuje:

Artykuł 1 - Zakres Stosowania Konwencji

1. Celem niniejszej Konwencji jest ułatwienie dochodzenia roszczenia alimentacyjnego, które osoba (w dalszym ciągu nazywana „uprawnionym”) przebywająca na obszarze jednej z Umawiających się Stron jest uprawniona wysunąć przeciwko innej osobie (w dalszym ciągu nazywanej „zobowiązanym”), podlegającej jurysdykcji innej Umawiającej się Strony. Cel ten będzie realizowany za pośrednictwem organów, które w dalszym ciągu będą określane jako Organ przesyłający i Organ przyjmujący.

2. Przewidziane w niniejszej Konwencji środki ochrony prawnej są środkami uzupełniającymi środki już istniejące zgodnie z prawem wewnętrznym lub międzynarodowym, lecz ich nie zastępują.

Artykuł 3 - Składanie wniosków do Organu przesyłającego

1. Jeżeli uprawniony przebywa na obszarze jednej z Umawiających się Stron (w dalszym ciągu nazywanej „państwem uprawnionego”), a zobowiązany podlega jurysdykcji innej Umawiającej się Strony (w dalszym ciągu nazywanej „państwem zobowiązanego”), wówczas uprawniony może złożyć do Organu przesyłającego w państwie swego zamieszkania wniosek, w którym domaga się on od zobowiązanego dostarczenia utrzymania (...)

3. Do wniosku należy dołączyć wszelkie mające dla sprawy znaczenie dokumenty oraz w razie potrzeby pełnomocnictwo, uprawniające Organ przyjmujący do działania w zastępstwie uprawnionego lub do ustanowienia w tym celu innej osoby. Należy dołączyć fotografię uprawnionego oraz - jeżeli to jest możliwe - fotografię zobowiązanego.

4. Organ przesyłający podejmie wszelkie uzasadnione kroki celem zapewnienia spełnienia wszystkich wymogów prawa Państwa Organu przyjmującego; ...

Artykuł 5 - Przesyłanie wyroków i innych tytułów sądowych

1. Organ przesyłający przekazuje w myśl art. 4 na wniosek uprawnionego ostateczne lub tymczasowo wykonalne orzeczenie albo inne tytuły sądowe w sprawie alimentacyjnej uzyskane przez uprawnionego we właściwym sądzie jednej z Umawiających się Stron oraz w razie konieczności i w miarę możliwości - akta dotyczące postępowania, w którym zapadło orzeczenie. ...

2. Postępowanie przewidziane w artykule 6 może obejmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa, do którego zobowiązany należy, bądź postępowanie w celu stwierdzenia wykonalności - exequatur lub rejestrację - albo nowe powództwo, oparte na orzeczeniu przesłanym w myśl postanowień ustępu 1.

Artykuł 6 - Czynności Organu przyjmującego

1. Organ przyjmujący podejmuje w ramach udzielonego mu przez uprawnionego upoważnienia i w jego zastępstwie wszelkie czynności właściwe do uzyskania alimentów, włącznie z uregulowaniem roszczenia w drodze ugody i w razie potrzeby, do wszczęcia i prowadzenia sprawy z powództwa o alimenty oraz przeprowadzenia egzekucji z wyroku albo jakiegokolwiek innego tytułu sądowego zasądzającego alimenty

2. Organ przyjmujący informuje o biegu sprawy Organ przesyłający. Jeżeli nie może on nadać biegu sprawie, zawiadamia Organ przesyłający o przyczynach i zwraca akta.

3. Niezależnie od postanowień niniejszej Konwencji przy rozstrzyganiu wszelkich spraw o alimenty oraz wszelkich kwestii wynikających w związku z tym, należy stosować prawo Państwa, do którego należy zobowiązany włącznie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego tego Państwa."

B. Umowa z 1979 r. między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Grecką o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych

111. Umowa pomiędzy Polską i Grecją zawarta w dniu 23 grudnia 1981 r.

112. Umowa z 1979 r. we właściwym zakresie stanowi, co następuje:

Rozdział 5**Uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach cywilnych****Artykuł 21**

...

2. Wykonalność prawomocnych orzeczeń sądów w sprawach cywilnych, dotyczących stosunków majątkowych, wydanych na terytorium jednej z Umawiających się Stron, może być stwierdzona na terytorium drugiej Strony, jeżeli orzeczenia te zostały wydane po wejściu w życie niniejszej umowy.

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

Artykuł 22

Wniosek o uznanie lub o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądowego należy zgłosić do sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji, lub do właściwego sądu drugiej Strony. W pierwszym wypadku sąd przekazuje wniosek właściwemu sądowi drugiej Strony w trybie określonym w artykule 2 niniejszej umowy.

Artykuł 23

1. Do wniosku o uznanie lub o stwierdzenie wykonalności orzeczenia należy dołączyć:

...

b) dokument stwierdzający, że pozwany, który nie brał udziału w postępowaniu, lub jego pełnomocnik był we właściwym czasie i w należyłym trybie chociaż raz wezwany na rozprawę.

Artykuł 26

Odmowa uznania lub stwierdzenia wykonalności

Można odmówić uznania lub stwierdzenia wykonalności w następujących wypadkach:

...

d) jeżeli według prawa Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane lub wykonane, sąd tej Strony jest wyłącznie właściwy do osądzenia sprawy.

C. Konwencja z Lugano o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych

113. Polska i Grecja ratyfikowały Konwencję z Lugano odpowiednio w dniu 11 czerwca 1997 r. i w dniu 1 listopada 1999 r. Konwencja weszła w życie w Grecji w dniu 1 września 1997 r., zaś w Polsce w dniu 1 lutego 2000 r.

114. Właściwe przepisy Konwencji z Lugano stanowią, co następuje:

TYTUŁ III

UZNAWANIE I WYKONYWANIE

Artykuł 25

W rozumieniu niniejszej konwencji „orzeczenie” oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd Umawiającego się Państwa, niezależnie od tego, czy zostanie określone jako wyrok, postanowienie lub nakaz egzekucyjny, włącznie z postanowieniem w przedmiocie kosztów postępowania wydanym przez urzędnika sądowego.

Rozdział 1

Uznawanie

Artykuł 26

Orzeczenia wydane w jednym Umawiającym się Państwie są uznawane w innych Umawiających się Państwach bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

Jeżeli sporna jest kwestia uznania orzeczenia, wówczas każda ze stron, która powołuje się na uznanie orzeczenia, może w trybie postępowania, o którym mowa w sekcjach 2 i 3 niniejszego rozdziału, wystąpić z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie podlega uznaniu.

Jeżeli uznanie jest powoływane w sporze przed sądem państwa związanego niniejszą konwencją, a rozstrzygnięcie tego sporu zależy od uznania, sąd ten może rozstrzygać o uznaniu.

Artykuł 27

Orzeczenia nie uznaje się:

1. jeżeli uznanie byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie;

2. jeżeli pozwanemu, który nie wdał się w spór, nie doręczono w należyty sposób pisma wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w czasie umożliwiającym mu przygotowanie obrony;

3. jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie;

4. jeżeli sąd państwa pochodzenia, wydając swoje orzeczenie, rozstrzygnął zagadnienie wstępne dotyczące stanu cywilnego, zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, jak również ustawowego przedstawicielstwa osób fizycznych, stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa, prawa spadkowego, włącznie z testamentami, sprzecznie z przepisem prawa prywatnego międzynarodowego tego państwa, w którym wystąpiono o uznanie, chyba że orzeczenie takie nie prowadziłyby do innego wyniku, jeżeli stosowane byłyby przepisy prawa prywatnego międzynarodowego tego państwa;

5. jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie związanym niniejszą konwencją albo w państwie -trzecim w sporze o to samo roszczenie między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie, w którym wystąpiono o uznanie.

...

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

Rozdział 2

Wykonywanie

Artykuł 31

Orzeczenia wydane w jednym Umawiającym się Państwie i w tym państwie wykonalne, będą wykonywane w innym Umawiającym się Państwie, jeżeli ich wykonalność w nim zostanie stwierdzona na wniosek uprawnionego.

...

Artykuł 34

Sąd rozpoznający wniosek wydaje orzeczenie niezwłocznie; dłużnik w tym stadium postępowania nie ma możliwości złożenia jakiegokolwiek oświadczenia.

Wniosek może być oddalony tylko z przyczyn wymienionych w artykułach 27 i 28.

Orzeczenie zagraniczne nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

Artykuł 35

O orzeczeniu wydanym po rozpoznaniu wniosku właściwy urzędnik sądowy niezwłocznie zawiadamia wnioskodawcę, w formie przewidzianej przez prawo państwa wykonania.

D. Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

115. Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 określa zasady dotyczące właściwości sądów oraz uznawania orzeczeń sądowych i ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych w państwa Unii Europejskiej. Właściwe przepisy Rozporządzenia (WE) nr 44/2001 stanowią, co następuje:

ROZDZIAŁ III

UZNAWANIE I WYKONYWANIE

Artykuł 32

W rozumieniu niniejszego rozporządzenia „orzeczenie” oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd Państwa Członkowskiego, niezależnie od tego, czy zostanie określone jako wyrok, postanowienie, nakaz zapłaty lub nakaz egzekucyjny, włącznie z postanowieniem w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania wydanym przez urzędnika sądowego.

Sekcja 1

Uznawanie

Artykuł 33

1. Orzeczenia wydane w jednym Państwie Członkowskim są uznawane w innych Państwach Członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

2. Orzeczenia wydane w jednym Państwie Członkowskim są uznawane w innych Państwach Członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

3. Jeżeli uznanie jest powoływane w sporze przed sądem Państwa Członkowskiego, a rozstrzygnięcie tego sporu zależy od uznania, sąd ten może rozstrzygać o uznaniu. Jeżeli uznanie jest powoływane w sporze przed sądem państwa związanego niniejszą konwencją, rozstrzygnięcie tego sporu zależy od uznania, sąd ten może rozstrzygać o uznaniu.

Artykuł 34

Orzeczenia nie uznaje się, jeżeli:

1. uznanie byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie;

2. pozwanemu, który nie wdał się w spór, nie doręczono dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiających mu przygotowanie obrony, chyba że pozwany nie złożył przeciwko orzeczeniu środka zaskarżenia, chociaż miał do tego możliwość;

3. orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w Państwie Członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie;

4. orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym Państwie Członkowskim albo w państwie trzecim w sporze o to samo roszczenie między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w Państwie Członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie.

...

Sekcja 2

Wykonywanie

Artykuł 38

1. Orzeczenia wydane w jednym Państwie Członkowskim i w tym Państwie wykonalne będą wykonywane w innym Państwie Członkowskim, jeżeli ich wykonalność w nim zostanie stwierdzona na wniosek uprawnionego.

...

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

Artykuł 40

1. Do postępowania w sprawie składania wniosku stosuje się prawo Państwa Członkowskiego wykonania.

...

Artykuł 41

Po spełnieniu formalności przewidzianych w art. 53 następuje niezwłoczne stwierdzenie wykonalności orzeczenia bez badania według art. 34 i 35. Dłużnik w tym stadium postępowania nie ma możliwości złożenia jakiegokolwiek oświadczenia.

Artykuł 42

1. O orzeczeniu wydanym po rozpoznaniu wniosku o stwierdzenie wykonalności wnioskodawca zostaje niezwłocznie zawiadomiony w formie przewidzianej przez prawo Państwa Członkowskiego wykonania.

...

Artykuł 43

1. Każda ze stron może wnieść środek zaskarżenia od orzeczenia rozstrzygającego o wniosku o stwierdzenie wykonalności.

...

Artykuł 45

1. Sąd rozpoznający środek zaskarżenia zgodnie z art. 43 albo art. 44 może odmówić stwierdzenia wykonalności albo je uchylić tylko z powodu jednej z przyczyn wymienionych w art. 34 i 35. Sąd wydaje orzeczenie niezwłocznie.

2. Orzeczenie zagraniczne nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

PRAWO

DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 UST. 1 KONWENCJI

116. Skarżący podnieśli zarzut, iż władze polskie i greckie nie zapewniły skuteczności dochodzenia alimentów w postępowaniu na podstawie Konwencji Nowojorskiej oraz zarzut nadmiernej długości postępowania mającego na celu dochodzenie alimentów, powołując się na artykuł 6 ust. 1 Konwencji, który we właściwym zakresie stanowi, co następuje:

„Przy rozstrzyganiu o prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym..., każdy jest uprawniony do rozpatrzenia jego sprawy przez sąd w rozsądnym terminie...”

A. Dopuszczalność

1. W odniesieniu do Polski

(a) Stanowisko stron postępowania

117. W pierwszej kolejności Rząd polski oświadczył, że skarga powinna zostać oddalona ze względu na nadużycie przez skarżących prawa do złożenia skargi indywidualnej. Skarga mogłaby zostać odrzucona na tej podstawie w przypadku, gdyby w trakcie postępowania przed Trybunałem okazało się, że zaistniały nowe, istotne zdarzenia, zaś skarżący nie poinformowaliby Trybunału o takich zdarzeniach, co uniemożliwiłoby rozpoznanie sprawy przy pełnej znajomości faktów. W tym względzie Rząd zauważył, że skarżący nie poinformowali Trybunału, iż pierwszy skarżący otrzymał od P.M. kwotę w wysokości co najmniej 12.700 euro oraz że postępowanie egzekucyjne względem P.M. zostało zakończone na podstawie wniosku złożonego przez skarżącą w dniu 16 stycznia 2009 r. Ponadto skarżący nie powiadomili Trybunału, że przez długi czas otrzymywali świadczenia alimentacyjne z Funduszu Alimentacyjnego.

118. Skarżący podkreślili, iż skarga została złożona w dniu 10 listopada 2006 r., a zatem trzy lata przed otrzymaniem przez pierwszego skarżącego od ojca kwoty 12.700 euro. Dodatkowo kwota ta została uwzględniona w roszczeniu skarżących dotyczącym słusznego zadośćuczynienia. Odnośnie do kwot otrzymanych z Funduszu Alimentacyjnego, pokryły one jedynie ograniczoną część kwot zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Krakowie.

119. Po drugie, Rząd oświadczył, iż w zakresie, w jakim skarga dotyczy Polski, powinna zostać oddalona jako niezgodna *ratione loci*. Rząd stwierdził, że niniejsza sprawa dotyczyła przede wszystkim długości i skuteczności procedur egzekucyjnych prowadzonych w Grecji. Ponadto Sąd Okręgowy w Krakowie występował wyłącznie w charakterze Organu przesyłającego i jako taki nie miał wpływu na sprawność dochodzenia alimentów przez władze greckie.

120. Skarżący oświadczyli, że mimo faktu, iż Sąd Okręgowy w Krakowie występował wyłącznie w charakterze Organu przesyłającego, występowały okresy bezczynności władz polskich, które w połączeniu z zachowaniem władz greckich, skutkowały przedłużeniem postępowania.

121. Po trzecie, Rząd oświadczył, że skarga jest niedopuszczalna *ratione temporis*, w zakresie, w jakim dotyczy zdarzeń, które zaszły przed dniem 1 maja 1993 r., to jest dniem, w którym Polska uznała prawo składania skarg indywidualnych na podstawie Konwencji. Skarżący nie przedstawili uwag.

122. Po czwarte, Rząd stwierdził, że skarżąca nie wyczerpała krajowych środków odwoławczych, jako że nie złożyła skargi z ustawy z 2004 r.

123. Skarżąca oświadczyła, iż nie złożyła skargi z ustawy z 2004 r. ze względu na postanowienie wydane w sprawie pierwszego skarżącego (zob. paragraf 57 powyżej). W postanowieniu tym Sąd Apelacyjny w Krakowie odrzucił skargę wniesioną przez pierwszego skarżącego, wskazując, że Sąd Okręgowy w Krakowie występował wyłącznie w charakterze Organu przesyłającego. Z tego względu skarżąca uznała, że skarga z ustawy z 2004 r. nie będzie stanowić w jej sprawie skutecznego środka odwoławczego.

124. Odnosnie do meritum Rząd oświadczył, że władze polskie działały w sposób należyty i bez nieuzasadnionej zwłoki. Wnioski składane przez skarżących na podstawie Konwencji Nowojorskiej były niezwłocznie tłumaczone i przekazywane władzom greckim. Władze polskie udzielały skarżącym pomocy w związku z dochodzeniem alimentów. Sąd Okręgowy w Krakowie, mimo że nie był do tego zobowiązany na mocy Konwencji Nowojorskiej wielokrotnie podejmował próby interwencji w sprawie, zapytując władze greckie o przebieg postępowania oraz zwracając się z prośbami o pomoc do Ambasady RP w Atenach, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Rząd oświadczył, że skarżący nie wykazali szczegółowo, jakich działań oczekiwali ze strony władz polskich celem skutecznego dochodzenia alimentów Rząd podkreślił, że nie może ponosić odpowiedzialności za nieskuteczność dochodzenia alimentów przez władze greckie.

125. Rząd oświadczył także, iż sprawa jest bardzo złożona. Postępowanie toczyło się na podstawie trzech różnych umów międzynarodowych: Konwencji Nowojorskiej, Umowy z 1979 r. oraz Konwencji z Lugano. Ponadto wiele dokumentów wymagało tłumaczenia.

126. Skarżący oświadczyli, że ze względu na beczynność władz polskich nie mieli możliwości uzyskania płatności alimentów zasądzonych na ich rzecz na mocy kilku orzeczeń wydanych przez polskie sądy. Wskazali na liczne okresy beczynności władz. W szczególności władze polskie nie podejmowały działań w okresie od dnia 15 listopada 1993 r. do dnia 19 lipca 1994 r., od dnia 31 grudnia 1996 r. do dnia 5 maja 1998 r. oraz od dnia 25 października 2002 r. do dnia 11 sierpnia 2004 r.

(b) Ocena Trybunału

127. Trybunał zauważa, że Rząd polski przedstawił kilka zastrzeżeń w zakresie dopuszczalności skargi. Trybunał stwierdza jednakże, iż rozpoznanie tych zastrzeżeń nie jest konieczne ze względu na fakt, że skarga jest niedopuszczalna w stosunku do Polski z przyczyn wskazanych poniżej.

128. Trybunał zauważa, że wszyscy trzej skarżący podnieśli zarzut, iż władze polskie, a w szczególności Organ przesyłający (Sąd Okręgowy w Krakowie) bezskutecznie dochodziły płatności alimentów w ramach trzech odrębnych postępowań na podstawie Konwencji Nowojorskiej. Konwencja

Nowojorska określa procedurę współpracy pomiędzy Umawiającymi się Stronami, w ramach której właściwe władze wskazane przez dwie Umawiające się Strony stosują środki niezbędne w celu udzielenia wierzycielowi pomocy w związku z dochodzeniem alimentów. Każda z Umawiających się Stron ponosi na mocy Konwencji Nowojorskiej odpowiedzialność z tytułu zobowiązań podjętych na skutek ratyfikacji Konwencji Nowojorskiej, w szczególności zobowiązania do świadczenia pomocy na rzecz wierzyciela lub w związku z dochodzeniem alimentów w drodze zastosowania odpowiednich środków, w tym środków przewidzianych prawem krajowym (zob. *Huc przeciwko Rumunii i Niemcom* (dec.), nr 7269/05, § 46, z dnia 1 grudnia 2009 r.).

129. Trybunał uznaje, że Organ przesyłający (Sąd Okręgowy w Krakowie) działał w niniejszej sprawie z zachowaniem należytej staranności. Zadaniem Sądu Okręgowego było przyjmowanie wniosków dotyczących dochodzenia alimentów, zapewnienie, że zawierają wszystkie niezbędne informacje oraz że załączono do nich odpowiednie dokumenty, a także przesyłanie takich wniosków do Organu przyjmującego. Skarżący wskazali na pewne opóźnienia działań proceduralnych dotyczących dochodzenia alimentów na rzecz pierwszego skarżącego. Trybunał stwierdza jednakże, iż mimo, że można przypisać pewne opóźnienia władzom polskim, nie były one nieuzasadnione w kontekście złożoności procedury, która wymagała stałej współpracy pomiędzy Organem przesyłającym, Organem przyjmującym i pierwszym skarżącym. Ponadto Trybunał zauważa, że Organ przesyłający aktywnie monitorował przebieg postępowania, kontaktując się z władzami greckimi i wielokrotnie zwracał się z prośbami o pomoc do polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ambasady RP w Atenach. Konkludując, Trybunał uznaje, że środki podjęte przez władze polskie w celu dochodzenia płatności alimentów należnych skarżącym były właściwe i wystarczające. Zatem skarga przeciwko Polsce jest oczywiście bezzasadna i musi zostać odrzucona zgodnie z artykułem 35 ust. 3 (a) i 4 Konwencji.

2. W odniesieniu do Grecji

Stanowisko stron postępowania

130. Rząd grecki stwierdził, że skarżący nie wyczerpali krajowych środków odwoławczych. Rząd oświadczył, że Konwencja Nowojorska nie zwalniała skarżących z obowiązku podejmowania działań mających na celu dochodzenie alimentów.

131. W odniesieniu do pierwszego skarżącego Rząd stwierdził, iż powinien on być indywidualnie wnieść powództwo dotyczące roszczeń alimentacyjnych należnych od ojca bezpośrednio w Grecji. Powinien był także wnieść powództwo w sprawie uznania i stwierdzenia wykonalności polskich orzeczeń w Grecji zgodnie z art. 905 kodeksu postępowania

cywilnego, Umową z 1979 r., zaś po wstąpieniu Polski do UE, zgodnie z rozporządzeniem 44/2001/WE.

132. W odniesieniu do drugiego skarżącego Rząd oświadczył, iż nie złożył on skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Salonikach z dnia 11 września 2011 r.

133. Ostatecznie Rząd stwierdził, że skarżąca powinna była samodzielnie wnieść w Grecji powództwo w sprawie o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 grudnia 2002 r., niezależnie od środków podejmowanych przez władze greckie.

134. Skarżący oświadczyli, iż wyczerpali wszystkie skuteczne środki odwoławcze. Alimenty zostały zasądzone przez sądy polskie, zaś skarżący podjęli wszelkie kroki niezbędne celem uzyskania płatności. Składanie identycznych pozwów do sądów greckich stanowiłoby jedynie niepraktyczne powielanie czynności.

(b) Ocena Trybunału

135. Zdaniem Trybunału, zastrzeżenia dotyczące wszystkich trzech skarżących są ściśle powiązane z istotą zarzutów naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji i powinny zostać rozpoznane łącznie z meritem skargi.

136. Trybunał stwierdza, iż niniejsza skarga nie jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu Artykułu 35 ust. 3 (a) Konwencji. W dalszej kolejności zauważa, że nie jest również niedopuszczalna z jakichkolwiek innych przyczyn. W związku z tym musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Stanowisko skarżących

137. Skarżący oświadczyli, że ze względu na bezczynność władz greckich w postępowaniu na podstawie Konwencji Nowojorskiej nie mieli możliwości uzyskania płatności alimentów zasądzonych na ich rzecz na mocy kilku orzeczeń wydanych przez polskie sądy. Wskazali na liczne okresy bezczynności władz. Przykładowo, władze greckie nie dostarczyły żadnych informacji do Sądu Okręgowego w Krakowie przez okres dwóch lat i ośmiu miesięcy (od listopada 1993 r. do lipca 1996 r.) odnośnie do postępowania dotyczącego pierwszego skarżącego.

2. Stanowisko Rządu greckiego

138. Rząd grecki oświadczył, że działał z zachowaniem należytej staranności.

139. W odniesieniu do pierwszego skarżącego Rząd podkreślił, że po otrzymaniu wniosku w dniu 5 kwietnia 1988 r., wniosek został przekazany właściwym władzom, a pozwany otrzymał wezwanie. Jednakże ze względu

na fakt rozpoczęcia przez strony negocjacji mających na celu polubowne zakończenie sprawy, władze uznały, iż nie ma konieczności podejmowania działań. Strony podpisały umowę w dniu 3 września 1990 r., a władze greckie monitorowały wykonanie umowy, oraz informowały Sąd Okręgowy w Krakowie.

140. Rząd przyznał, że odmówił przeprowadzenia procedury uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego w Krakowie z dnia 6 stycznia 2004 r. Jednakże na mocy art. 6 ust. 3 Konwencji Nowojorskiej sądy polskie nie były sądami właściwymi dla wydania takiego orzeczenia. W terminie późniejszym władze greckie uznały właściwość sądu polskiego na podstawie art. 5 ust. 2 Konwencji z Lugano. W styczniu 2007 r. władze złożyły do Sądu I instancji w Salonikach pozew w celu uznania orzeczenia z dnia 6 stycznia 2004 r. Postępowanie to zostało wstrzymane ze względu na polubowne porozumienie zawarte przez strony w dniu 21 marca 2008 r. A zatem wszelkie procedury krajowe były realizowane bez opóźnień przypisywanych władzom greckim.

141. W odniesieniu do drugiego skarżącego Rząd stwierdził, że postępowanie egzekucyjne w odniesieniu do orzeczenia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6 stycznia 2004 r. rozpoczęło się dopiero w dniu 26 czerwca 2008 r., po przesłaniu przez władze greckie wniosku do Sądu Okręgowego w Krakowie. Po tym terminie postępowanie prowadzone toczyło się szybko. Powództwo wniesiono w dniu 30 kwietnia 2009 r., zaś orzeczenie wydano w dniu 11 grudnia 2009 r.

142. W odniesieniu do wniosku o uznanie złożonego przez skarżącą w imieniu drugiego skarżącego Rząd oświadczył, że wyrok sądu I instancji został wydany po trzynastu miesiącach postępowania, zaś wyrok sądu II instancji - dziesięć miesięcy później. Terminy kilku rozpraw zostały odroczone, jednakże zawsze na skutek działania siły wyższej, a nowe terminy ustalano w krótkim czasie.

143. W odniesieniu do postępowania dotyczącego skarżącej Rząd oświadczył, iż wszystkie czynności podejmowane były niezwłocznie. Ze względu, że na fakt, że miejsce pobytu dłużnika było nieznane, władze złożyły pozew dotyczący uznania orzeczenia z dnia 23 grudnia 2002 r. do Sądu I instancji w Salonikach. Korzystny dla skarżącej wyrok został wydany dwa lata i sześć miesięcy później. Dwie rozprawy zostały odroczone ze względu na konieczność przedłożenia dodatkowych dokumentów lub informacji. Władze greckie dwukrotnie składały wniosek o wyznaczenie nowego terminu rozprawy. W związku z odmową płatności przez dłużnika wszczęto postępowanie egzekucyjne. Zorganizowano wiele licytacji, lecz nie było oferentów. Po konsultacji ze skarżącą władze zamierzały podjąć próbę sprzedaży dwóch mieszkań dłużnika z wolnej ręki. Nie było to jednak możliwe ze względu na przepisy greckiego kodeksu postępowania cywilnego.

3. Ocena Trybunału

144. Trybunał przypomina, iż „prawo do rozpatrzenia sprawy przez sąd” byłoby iluzoryczne, gdyby krajowy system prawny Układającej się Strony dopuszczał brak skuteczności ostatecznego, wiążącego orzeczenia na niekorzyść jednej ze stron. Jest niewyobrażalnym, by artykuł 6 ust. 1 szczegółowo opisywał gwarancje proceduralne przysługujące stronom w procesie – to jest gwarancje postępowania sprawiedliwego, publicznego i sprawnego – bez ochrony prawa wdrażania orzeczeń sądowych; interpretacja artykułu 6 jako dotyczącego wyłącznie dostępu do sądu oraz przebiegu postępowania mogłaby skutkować powstaniem sytuacji niezgodnych z zasadą praworządności, do której przestrzegania Układające się Strony zobowiązały się wraz z ratyfikacją Konwencji. Wykonanie orzeczenia wydanego przez sąd musi zatem być rozumiane jako integralna część „procesu sądowego” dla celów artykułu 6 (zob. m.in. *Hornsby przeciwko Grecji*, z dnia 19 marca 1997 r., § 40, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-II).

145. W niniejszej skardze problem dotyczy pomocy władz greckich w zakresie wniosków skarżących dotyczących dochodzenia alimentów. Pierwszy skarżący w swoim pierwotnym wniosku zwrócił się do władz greckich z prośbą o wszczęcie postępowania w celu dochodzenia alimentów oraz wykonania wyroku, który miałby zostać w tym względzie wydany. W dalszej kolejności pierwszy skarżący zwrócił się do władz greckich z prośbą o stwierdzenie wykonalności orzeczeń polskich sądów zasądzających alimenty na jego rzecz. Drugi skarżący oraz skarżąca zwracali się do władz greckich z prośbą o stwierdzenie wykonalności orzeczeń polskich sądów zasądzających alimenty na ich rzecz. Wszystkie wnioski zostały złożone zgodnie z Konwencją Nowojorską, której stronami były zarówno Grecja, jak i Polska.

146. Trybunał przypomina, że Państwo nie może ponosić odpowiedzialności za bezskuteczność postępowania egzekucyjnego będącą wynikiem niewypłacalności dłużnika prywatnego. Z drugiej strony Państwo ma obowiązek zorganizowania systemu wykonywania orzeczeń, który jest skuteczny zarówno z punktu widzenia prawa, jak i praktyki oraz zapewnia wykonanie bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. *Fouklev przeciwko Ukrainie*, nr 71186/01, § 84, z dnia 7 czerwca 2005 r.). W związku z powyższym Państwo może ponosić odpowiedzialność za wykonanie wyroku na korzyść osoby prywatnej, jeżeli władze publiczne zaangażowane w postępowanie egzekucyjne nie działają w sposób należyty lub utrudniają egzekucję (zob. *Romańczyk przeciwko Francji*, nr 7618/05, § 55, z dnia 18 listopada 2010 r.).

147. Trybunał zauważa, że Konwencja Nowojorska ustanawia system współpracy między Umawiającymi się Stronami w celu pokonywania praktycznych i prawnych przeszkód dochodzenia roszczeń alimentacyjnych za granicą bądź uznawania wykonalności orzeczeń zasądzających alimenty.

Artykuł 1 przywołanej Konwencji stanowi, iż jej celem jest „ułatwienie dochodzenia roszczenia alimentacyjnego, które osoba (...) przebywająca na obszarze jednej z Umawiających się Stron jest uprawniona wysunąć przeciwko innej osobie (...) podlegającej jurysdykcji innej Umawiającej się Strony.” (zob. paragraf 110 powyżej).

148. Trybunał przypomina, że Konwencja Nowojorska nie zwalnia uprawnionego z obowiązku podejmowania działań równoległe z władzami Organu przyjmującego (Państwo zobowiązane) oraz korzystania z możliwości określonych prawem krajowym w celu dochodzenia roszczenia lub wykonania orzeczenia sądowego. Z drugiej strony Konwencja Nowojorska w żaden sposób nie uzależnia pomocy Państwa zobowiązanego od działań podejmowanych przez uprawnionego. Przeciwnie, z przepisu art. 6 Konwencji Nowojorskiej wynika jednoznacznie, że w przypadku, gdy Umawiająca się Stron otrzymuje wniosek, powinna w ramach udzielonego mu przez uprawnionego upoważnienia i w jego zastępstwie podjąć wszelkie czynności właściwe do uzyskania alimentów, włącznie z uregulowaniem roszczenia w drodze ugody i w razie potrzeby, do wszczęcia i prowadzenia sprawy z powództwa o alimenty oraz przeprowadzenia egzekucji z wyroku albo jakiegokolwiek innego tytułu sądowego zasądzającego alimenty. A zatem obowiązek podejmowania działań nie spoczywa wyłącznie na uprawnionym, lecz w równym stopniu na Państwie zobowiązanego, które ma obowiązek udzielenia uprawnionemu pomocy w związku z postępowaniem na podstawie Konwencji Nowojorskiej (*Romańczyk przeciwko Francji*, cyt. powyżej, § 58).

149. Każda z Umawiających się Stron ponosi na mocy Konwencji Nowojorskiej odpowiedzialność z tytułu zobowiązań podjętych na skutek ratyfikacji Konwencji Nowojorskiej, w szczególności pomocy świadczonej na rzecz wierzyciela w związku z dochodzeniem alimentów na drodze zastosowania odpowiednich środków, w tym środków przewidzianych prawem krajowym (zob. *Huc przeciwko Rumunii i Niemcom* (dec.), nr 7269/05, §46, z dnia 1 grudnia 2009 r.). Trybunał rozpoznawał już sprawy dotyczące zastosowania Konwencji Nowojorskiej i stosował przepis artykułu 6 Konwencji względem postępowania wszczętego na podstawie Konwencji Nowojorskiej (zob. *K. przeciwko Włochom*, nr 38805/97, ETPCz 2004-VIII; *Zabawska przeciwko Niemcom* (dec.), nr 49935/99, z dnia 3 marca 2006 r.; *Dinu przeciwko Rumunii i Francji*, nr 6152/02, z dnia 4 listopada 2008 r.; *Huc przeciwko Rumunii i Niemcom*, cyt. powyżej; *Romańczyk przeciwko Francji*, cyt. powyżej). Trybunał nie dostrzega zatem powodów, by odstąpić od dotychczasowego orzecznictwa i uznać, że skarżący, którzy złożyli wnioski na podstawie Konwencji Nowojorskiej, byli uprawnieni do otrzymania pomocy władz greckich w zakresie dochodzenia alimentów.

150. Podobnie jak w poprzednio rozpoznawanych sprawach Trybunał podkreśla szczególne znaczenie sprawy dla skarżących, którzy przez wiele

lat podejmowali wysiłki, by otrzymać świadczenia alimentacyjne, które ich zdaniem były im należne.

151. Obecnie Trybunał zbada, czy środki zastosowane przez władze greckie w niniejszej sprawie celem udzielenia skarżącemu pomocy w zakresie dochodzenia alimentów były właściwe i wystarczające (zob. *Romańczyk przeciwko Francji*, cyt. powyżej, § 62).

(a) Pierwszy skarżący

152. W pierwszej kolejności Trybunał zauważa, że władze greckie otrzymały wniosek pierwszego skarżącego dotyczący dochodzenia alimentów w dniu 5 kwietnia 1988 r. Skarżący otrzymał całość alimentów dopiero pod koniec roku 2008, to jest dwadzieścia lat później.

153. Rząd oświadczył, iż po otrzymaniu wniosku nie podjęto żadnych działań z tego względu, że strony podjęły starania celem polubownego załatwienia sprawy. Rząd stwierdził także, iż po podpisaniu porozumienia wstępnego władze monitorowały jego realizację. Trybunał zauważa jednakże, iż od dnia otrzymania wniosku, tj. 5 kwietnia 1988 r. do dnia zawarcia porozumienia wstępnego, tj. 3 września 1990 r., pomoc władz ograniczyła się do jednej, bezskutecznej, próby wezwania dłużnika. Ponadto w odniesieniu do monitorowania realizacji porozumienia Trybunał zauważa, że pierwszy skarżący otrzymał płatność w wysokości 540.000 drachm (1.584,74 euro) dopiero w marcu 1995 r., to jest cztery i pół roku po zawarciu porozumienia, przy czym pierwszy skarżący twierdził, że płatność ta stanowiła jedynie część należnej mu kwoty.

154. W dalszym okresie Sąd Okręgowy w Krakowie bezskutecznie zwracał się do władz greckich z prośbą o pomoc w związku z dochodzeniem alimentów należnych pierwszemu skarżącemu. W lipcu 2000 r. ministerstwo greckie odmówiło podjęcia działań w związku z wnioskiem o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia wydanego zaocznie w dniu 17 czerwca 1997 r., powołując się na art. 26 lit. d) Umowy z 1979 r.

155. W sierpniu 2004 r. Sąd Okręgowy w Krakowie złożył do ministerstwa greckiego nowy wniosek dotyczący dochodzenia alimentów na podstawie Konwencji Nowojorskiej, a także zwrócił się do władz greckich z prośbą o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze z dnia 6 stycznia 2004 r. Ministerstwo greckie pierwotnie odmówiło podjęcia działań na podstawie tego wniosku, powołując się na art. 6 ust. 3 Konwencji Nowojorskiej; przy czym w terminie późniejszym, w 2005 r. wyraziło zgodę na podjęcie działań na podstawie wniosku złożonego zgodnie z Konwencją z Lugano. Postępowanie zostało zakończone po zawarciu przez pierwszego skarżącego i dłużnika ostatecznego porozumienia w dniu 21 marca 2008 r. Ocena, czy odmowa władz greckich podjęcia działań w celu stwierdzenia wykonalności stosownych orzeczeń polskich była uzasadniona zgodnie z zacytowanymi

instrumentami prawnymi, nie jest zadaniem Trybunału. Trybunał nie może jednak nie zauważyć, że odmowy te skutkowały dalszym opóźnieniem dochodzenia alimentów, których domagał się pierwszy skarżący.

156. Trybunał zauważa ponadto, iż w pewnych okresach władze greckie nie podawały władzom polskim żadnych informacji (przykładowo od listopada 1993 r. do lipca 1996 r., od maja 1998 r. do lipca 2000 r. oraz od maja 2005 r. do czerwca 2006 r.). Kilkakrotnie władze greckie udzieliły odpowiedzi dopiero po kilkukrotnym powtórzeniu zapytania przez Sąd Okręgowy w Krakowie lub na skutek interwencji Ambasady RP w Atenach (zob. paragrafy 11, 14, 27 i 44 powyżej).

157. Uwzględniając powyższe Trybunał uznaje, że środki podjęte przez władze greckie w celu udzielenia pierwszemu skarżącemu pomocy w zakresie dochodzenia alimentów nie były właściwe i wystarczające.

158. W odniesieniu do oświadczenia Rządu, iż pierwszy skarżący powinien był wnieść powództwo dotyczące alimentów oraz wnioski o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów polskich bezpośrednio do sądu greckiego, Trybunał zauważa, że nałożenie takiego wymogu na skarżącego skutkowałoby podważeniem celu Konwencji Nowojorskiej, to jest ułatwienia dochodzenia alimentów. Trybunał przypomina, że po złożeniu wniosków na podstawie Konwencji Nowojorskiej pierwszy skarżący był uprawniony do otrzymania pomocy władz greckich w zakresie dochodzenia alimentów. Konwencja Nowojorska nakłada na właściwe władze Państwa dłużnika obowiązki, które nie są uzależnione od działań podejmowanych przez wierzyciela (zob. *Romańczyk*, cyt. powyżej, § 58).

159. Doszło zatem do naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji, a zastrzeżenie Rządu dotyczące niewyczerpania środków krajowych musi zostać odrzucone (zob. paragraf 131 powyżej).

(b) Drugi skarżący

160. Trybunał zauważa, że wniosek drugiego skarżącego na podstawie Konwencji Nowojorskiej został przesłany władzom greckim w dniu 7 czerwca 2005 r. i doręczony w dniu 28 lipca 2005 r. (zob. paragraf 62 powyżej). Wydaje się, że do tego czasu drugi skarżący nie otrzymał żadnych alimentów.

161. Rząd grecki oświadczył, że postępowanie egzekucyjne rozpoczęło się dopiero w czerwcu 2008 r., kiedy to Ministerstwo Sprawiedliwości przesłało pismo do Sądu Okręgowego w Krakowie, a następnie toczyło się szybko. Trybunał stwierdza, iż trudno zrozumieć, w jaki sposób fakt podjęcia przez Rząd konkretnych kroków prawnych w celu udzielenia pomocy drugiemu skarżącemu blisko trzy lata po otrzymaniu wniosku można traktować jako argument potwierdzający, iż władze greckie działały z zachowaniem należytej staranności. Wydaje się, że władze greckie pomyliły złożony przez drugiego skarżącego wniosek dotyczący dochodzenia alimentów z podobnym wnioskiem złożonym przez skarżącą.

A zatem pomoc udzielona drugiemu skarżącemu przez władze greckie w związku z dochodzeniem alimentów nie była właściwa i wystarczająca.

162. W odniesieniu do oświadczenia Rządu, iż skarżący nie złożył skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Salonikach z dnia 11 września 2011 r., Trybunał zauważa, że drugi skarżący wszczął takie postępowanie bezpośrednio w Grecji. Nie dotyczyło to jednakże postępowania wszczętego przez władze greckie na podstawie wniosku skarżącego złożonego na mocy Konwencji Nowojorskiej, w ramach którego był on uprawniony od uzyskania pomocy władz greckich w związku z dochodzeniem alimentów (zob. ustalenia Trybunału względem podobnego zastrzeżenia w paragrafie 157 powyżej).

163. Trybunał uznaje zatem, iż doszło do naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji, a zastrzeżenie Rządu dotyczące niewyczerpania środków krajowych musi zostać odrzucone.

(c) Skarżąca

164. Trybunał zauważa, że wniosek skarżącej na podstawie Konwencji Nowojorskiej został przekazany władzom greckim w dniu 18 sierpnia 2003 r. Skarżąca nie otrzymała wypłaty alimentów.

165. W zakresie, w jakim Rząd grecki twierdził, że postępowanie prowadzone było bez nieuzasadnionej zwłoki, lecz było bezskuteczne ze względu na okoliczności, na które władze nie miały wpływu (brak oferentów i niemożność zorganizowania sprzedaży z wolnej ręki), Trybunał przypomina, że uznał uprzednio, iż Umawiająca się Strona nie może ponosić odpowiedzialności za bezskuteczność egzekucji ze względu na niewypłacalność dłużnika (zob. *Fouklev*, cyt. powyżej, paragraf 84).

166. Jednakże w niniejszej sprawie Trybunał ma wątpliwości odnośnie do należytej staranności działań podejmowanych przez władze greckie. Trybunał zauważa, że po upływie roku od daty przekazania wniosku skarżącej władze greckie zwróciły się do polskiego Organu przesyłającego z prośbą o dostarczenie dokumentów, który był już do wniosku załączony. Ponadto Sąd I instancji w Salonikach wydał orzeczenie pod upływem dwóch i pół roku od daty złożenia pozwu (zob. paragrafy 90 i 97 powyżej). Kilka rozpraw zostało odroczone, a władze greckie nie przekazywały Sądowi Okręgowemu w Krakowie regularnych informacji dotyczących przebiegu sprawy (zob. paragraf 95 powyżej). Między wydaniem wyroku przez Sąd I instancji w Salonikach, a jego doręczeniem dłużnikowi upłynął kolejny rok. Postępowanie egzekucyjne było bezskuteczne mimo, że dłużnik posiadał kilka nieruchomości.

167. W związku z powyższym Trybunał uznaje, że środki zastosowane przez władze greckie celem udzielenia skarżącej pomocy w zakresie dochodzenia alimentów nie były właściwe i wystarczające.

168. W odniesieniu do oświadczenia Rządu, iż skarżąca powinna była samodzielnie wnieść w Grecji powództwo dotyczące uznania i stwierdzenia

wykonalności orzeczenia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 grudnia 2002 r., Trybunał oddala ten argument, powołując się na rozstrzygnięcia przedstawione powyżej i dotyczące podobnego zastrzeżenia w odniesieniu do pierwszego skarżącego (zob. paragraf 158 powyżej).

169. Powyższe względy stanowią dla Trybunału wystarczającą podstawę stwierdzenia, iż doszło do naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji. A zatem zastrzeżenie Rządu dotyczącego niewyczerpania środków krajowych musi zostać odrzucone.

II. POZOSTAŁE ZARZUTY NARUSZENIA KONWENCJI PRZEZ GRECJĘ

170. Skarżący podnieśli także zarzut, że brak przeprowadzenia przez władze greckie skutecznego postępowania egzekucyjnego pozbawił ich uprawnień finansowych zasądzonych na mocy kilku orzeczeń sądowych, co stanowiło pozbawienie własności w rozumieniu artykułu Protokołu nr 1 Konwencji. Ponadto skarżący przedstawili zarzut naruszenia artykułu 8 Konwencji, twierdząc, że brak skutecznej pomocy władz polskich i greckich w zakresie dochodzenia płatności alimentów pozbawił ich źródła przychodów stanowiącego finansową podstawę życia ich rodziny.

171. Trybunał zauważa, że zarzuty te powiązane są z zarzutem zbadanym powyżej, a zatem muszą zostać uznane za dopuszczalne.

172. Jednakże uwzględniając przyczyny, na podstawie których Trybunał uznał, że doszło do naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji, Trybunał stwierdza, że zarzuty skarżących dotyczące naruszenia artykułu 8 Konwencji oraz artykułu 1 Protokołu nr 1 nie wymagają odrębnego rozpoznania.

III. POZOSTAŁE ZARZUTY NARUSZENIA KONWENCJI PRZEZ POLSKĘ

173. Skarżący podnieśli podobne zarzuty naruszenia artykułu 1 Protokołu nr 1 oraz artykułu 8 Konwencji przez Polskę.

174. Trybunał stwierdził powyżej, że zarzuty skarżących dotyczące naruszenia artykułu 6 Konwencji dotyczące domniemanego braku zapewnienia przez władze polskie niezbędnej pomocy w zakresie dochodzenia alimentów są niedopuszczalne jako oczywiście bezzasadne (zob. paragraf 129 powyżej). Trybunał zauważa, że zarzuty skarżących dotyczące naruszenia artykułu 1 Protokołu nr 1 oraz artykułu 8 Konwencji również opierają się na stwierdzeniu, że władze polskie nie udzieliły im skutecznego wsparcia w zakresie dochodzenia płatności alimentów. Zatem ta część skargi jest oczywiście bezzasadna i musi zostać odrzucona zgodnie z artykułem 35 ust. 3 (a) i 4 Konwencji.

175. Ponadto pierwszy skarżący podniósł zarzut, nie powołując się na konkretny przepis Konwencji, że nie miał możliwość skorzystania ze skutecznego środka odwoławczego odnośnie do nadmiernej długości postępowania, ponieważ Sąd Apelacyjny w Krakowie niesłusznie odrzucił jego skargę złożoną na podstawie ustawy z 2004 r. ze względów formalnych. Zarzut ten został złożony jako zarzut naruszenia artykułu 13 Konwencji. Zważywszy na fakt uznania zarzutu naruszenia artykułu 6 przez Polskę za oczywiście bezzasadny, Trybunał uznaje, że zarzut naruszenia artykułu 13 jest również oczywiście bezzasadny i musi zostać odrzucony zgodnie z artykułem 35 ust. 3 (a) i 4 Konwencji

IV. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

176. Przepis artykułu 41 Konwencji stanowi:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Odszkodowanie

177. Pierwszy skarżący żądał kwoty 74.000 euro z tytułu poniesionej szkody materialnej (kwota ta odpowiada wartości niewypłaconych alimentów) oraz 60.000 euro z tytułu poniesionej szkody niematerialnej.

178. Drugi skarżący żądał kwoty 112.000 euro z tytułu poniesionej szkody materialnej oraz 60.000 euro z tytułu poniesionej szkody niematerialnej.

179. Skarżąca żądała kwoty 67.000 euro z tytułu poniesionej szkody materialnej oraz 60.000 euro z tytułu poniesionej szkody niematerialnej.

180. Rząd grecki oświadczył, iż brak związku przyczynowego między roszczeniami dotyczącymi zadośćuczynienia z tytułu poniesionej szkody materialnej a zarzucanymi naruszeniami. Roszczenie dotyczące zadośćuczynienia z tytułu poniesionej szkody niematerialnej Rząd uznał za nadmierne i nieuzasadnione. Alternatywnie Rząd grecki zwrócił się do Trybunału z prośbą o stwierdzenie, że uznanie naruszenia stanowi słuszne zadośćuczynienie wszelkich szkód niematerialnych poniesionych przez skarżących.

181. Trybunał nie dostrzega związku przyczynowego między stwierdzonym naruszeniem a rzekomą szkodą majątkową, a zatem oddala to żądanie. Trybunał stwierdza jednakże, iż skarżący musieli ponieść szkody niematerialne. Trybunał zauważa, że stwierdził naruszenie artykułu 6 ust. 1 przez Grecję w tym zakresie, że władze greckie nie udzieliły skarżącym pomocy w związku z dochodzeniem należnych skarżącym alimentów. Orzekając na zasadzie słuszności, Trybunał przyznaje pierwszemu

skarżącemu kwotę 9.600 euro, drugiemu skarżącemu kwotę 4.800 euro oraz skarżącej kwotę 4.000 euro z tytułu szkody niematerialnej, wraz z ewentualnymi podatkami.

B. Koszty i wydatki

182. Skarżący żądali również kwoty 95.000 złotych (ok. 23.000 euro) tytułem kosztów i wydatków poniesionych przed sądami greckimi. Kwota ta obejmuje wydatki poniesione na zakup biletów lotniczych do Grecji, rachunków za pobyty w hotelach, koszty tłumaczeń oraz wynagrodzenie prawników z tytułu reprezentacji przed sądami krajowymi.

183. Adwokat skarżących domagał się kwoty 32.000 złotych (około 8.000 euro) z tytułu kosztów reprezentacji prawnej przed Trybunałem, która to kwota odpowiada osiemdziesięciu godzinom pracy. Adwokat oświadczył, że skarżący mieli wypłacić taką kwotę na jego rzecz na podstawie zawartej z nim umowy.

184. Rząd grecki zakwestionował te żądania, twierdząc, że skarżący nie przedstawili dokumentów potwierdzających roszczenie dotyczące zwrotu kosztów i wydatków.

185. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, skarżący jest uprawniony do otrzymania zwrotu kosztów oraz wydatków w takim zakresie, w jakim wykazał, że były one rzeczywiście i konieczne poniesione, i były uzasadnione co do wysokości. W niniejszej sprawie, uwzględniając posiadane dokumenty oraz powyższe kryteria, Trybunał oddala roszczenie dotyczące kosztów i wydatków w postępowaniu przed sądami krajowymi. Trybunał uważa za zasadne przyznanie kwoty w wysokości 850 euro tytułu postępowania przed Trybunałem.

C. Odsetki

186. Trybunał uznaje za właściwe, by odsetki z tytułu niewypłacenia zasądzonych kwot zostały ustalone zgodnie ze stopą kredytu Europejskiego Banku Centralnego na koniec dnia, plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Włącza do meritum skargi* zastrzeżenie wstępne Rządu greckiego dotyczące wyczerpania krajowych środków odwoławczych w odniesieniu do zarzutów naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji w stosunku do wszystkich skarżących i *odrzuca* je;

WYROK W SPRAWIE MATRAKAS I INNI PRZECIWKO POLSCE I GRECJI

2. *Uznaje* za dopuszczalną skargę przeciwko Grecji w odniesieniu do wszystkich skarżących, zaś pozostałą część skargi za niedopuszczalną;
3. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 6 ust. 1 Konwencji w odniesieniu do wszystkich skarżących;
4. *Uznaje*, że nie ma potrzeby odrębnego rozpoznania skarg dotyczących naruszenia artykułu 8 Konwencji oraz artykułu 1 Protokołu nr 1 Konwencji;
5. *Uznaje*
  - (a) że Rząd grecki ma obowiązek wypłacić skarżącym, w terminie trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 ust. 2 Konwencji, następujące kwoty:
    - (i) 9.600 euro (dziewięć tysięcy sześćset euro) na rzecz pierwszego skarżącego, 4.800 euro (cztery tysiące osiemset euro) na rzecz drugiego skarżącego oraz 4.000 euro (cztery tysiące euro) na rzecz skarżącej z tytułu szkody niematerialnej wraz z ewentualnymi podatkami płatnymi przez skarżących;
    - (ii) 850 euro (osiemset pięćdziesiąt euro) wraz z ewentualnymi podatkami płatnymi przez skarżących, tytułem kosztów i wydatków;
  - (b) że od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty płatne od tych sum będą zwykłe odsetki obliczone według stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego w okresie opóźnienia plus trzy punkty procentowe;
6. *Oddala* pozostałą część roszczenia skarżących dotyczącą słusznego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie dnia 7 listopada 2013 r., zgodnie z artykułem 77 ust. 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Søren Nielsen
Kancelarz

Isabelle Berro-Lefèvre
Przewodnicząca